Poštnina plačana v gotovini

Maribor, torek 18. decembra 1934

Štev. 286 Leto VIII. (XV.)

Cena 1 Din.

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Latinska poezija

Pri pogajanjih za sporazum med Francijo in Italijo in vsem kar je z njimi v zvezi, slišimo često glasove, ki nam z ozirom na naše zavezništvo z velikim francoskim narodom ne vzbujajo posebnega veselja, prej morda jedko n e z a d o v o l j s t v o. Da pa taki glasovi na naše razpoloženje ne bi morda kvarno uplivali, je treba da premislimo marsikaj in pogledamo stvari naravnost v obraz. Pred vsem drugim je tu treba ugotoviti, **da je Francija država, ki ima samo v Evropi preko 40 milijonov ljudi in da je mimo tega absolutno demokratična in liberalna republika.** Da se med 40. milijoni ljudi najdejo zagovorniki najrazličnejših smeri, je pač razumljivo, saj vemo, da obstoja v Franciji celo peščica mož, ki se navdušuje za — **madžarski revizionizem.** Prav tako je pa tudi razumljivo, da se oglaša v francoski javnosti lahko vsak, kdorkoli hoče in za karkoli hoče. Zato moramo pred vsem s tega stališča presojati tudi delo tistih Francozov, **ki so pri sedanjih pogajanjih z Italijo à tout prix za sporazum in veliko »latinsko bratstvo«.**

Pri tem se moramo vmisliti v dejstvo, da je razmerje Francozov do Italijanov drugačno, kakor Italijanov do Francozov. Ta razlika izvira iz z g o d o v i n e in je zato globoko zakoreninjena. Pomislimo samo, kolikokrat so v srednjem in novem veku francoske čete vdrle v Italijo in kolikokrat so v teh dobah Francozi v l a d a l i nad vso Italijo ali vsaj posameznimi njenimi pokrajinami! **Nasprotno pa Italijani še nikoli niso vdrli v Francijo in niso nikoli vladali ne nad njo, ne nad katero njenih dežel!** Tako vidi Francoz v Italijanu le svojega bivšega p o d l o ž n i k a, Italijan pa v Francozu svojega nekdanjega t l a č i t e l j a. Po vsem tem je razumljivo, da je Francozu sporazum z Italijo lažji kot Italijanu s Francijo. Mimo tega je Francija stara velesila, ki je vladala svetu že v stoletjih, ko o velesili Italiji ni bilo še duha ne sluha. Položaj, ki so ga sedanji Francozi že p o d e d o v a l i po svojih prednikih, **si skušajo Italijani sedaj komaj ustvariti s silnimi, četudi napačnimi napori.** Je pa s tega stališča psihološko razumljiva besna fašistična strast po samostojnem uveljavljenju vele sile Italije v svetovnem političnem koncertu.

Tako nam postane na mah razumljivo, da izgleda Francozu sporazum l a ž j i kot Italijanu in da misli zato Francoz tudi odkritosrčno, Italijan pa z nezaupanjem in celo — **z zahrbtno mislijo.** Navajen zahrbtnosti izza časov svojega p o n i ž a n j a, je Italijan ostal zahrbten tudi kot pripadnik suverene velesile! Med tem torej, ko iz Italije skoraj ne slišimo deklamacij o »latinskem bratstvu«, ki ga Italijani v prejšnjih časih nikoli niso blagodejno občutili (razen takrat, ko so jim Francozi pomagali dvakrat v boju proti Avstriji), zvene iz Francije taki glasovi zadnje dni prav često. Zlasti izraziti italofil de J o u v e n e l, de C h a m b r u n, B e r e n g e r in drugi govore neprestano o »latinstvu, o dveh latinskih sestrah, o 90 milijonih Latincev od Jadranskega do Atlantskega morja, o potrebi strnitve Latincev« itd. Neprijetne glasove smo pa slišali tudi že z drugih francoskih strani, **celo z znanstveno-političnih, ko se je govoreč o Evropi mislilo le na Romane in Germane, kakor da bi bili Slovani (sedanji e d i n i z a n e s l j i v i zavezniki Francozov) le nekakšen quantité négligeable.** Toda pri tem moramo pomisliti, da de Jouvenel, de Chambrun, Berenger in podobni še zdaleč **niso vsa sedanja Francija,** zlasti pa ne tista, ki končno odloča! Če so kot n a č e l n i i t a l o f i l i bili poverjeni z misijo zbliževalnih pogajanj, se je to zgodilo pred vsem iz francoske diplomatske n o b l e s e. Za njimi stoje budno drugi, pripravljeni vsak trenutek **korigirati eventuelno preveliko zaletelost načelnih italofilov.**

Iz vseh teh razlogov nas razni slavospevi v superlativih, na naslov Mussolinija in njegove fašistične Italije, kakor je bil Berengerjev o priliki nedavnega odkritja Chateaubriandovega spomenika v Rimu, ne smejo iritirati. Važnejše je za nas — vsaj dokler nimamo konkretnih nasprotnih dokazov — **kaj izjavljajo vodilni in odgovorni možje Francije, kakor Laval, Flandin itd.** Ti pa so že ponovno in na docela nedvoumen način povedali pred vsem svetom, da Francija ne žrtvuje zavezništva z Jugoslavijo in malo antanto **za prav nobeno novo dvomljivo prijateljstvo.** Spričo tega je »latinstvo« le sentimentalna poezija, ker sedanja ostra realnost v mednarodni politiki ne pozna rasnih in jezikovnih sorodstev, ne romanskih ne germanskih in tudi ne slovanskih.

-r.

Amerika opušča stara načela

Z družene države Severne Amerike skušajo onemogočiti vsako možnost, da bi bile še kedaj zapletene v vojno — Konec načela o svobodi morja

WASHINGTON, 18. decembra. **Kakor poroča »Newyork Times« po informacijah, ki jih je prejel iz Bele hiše, je izdelal predsednik Roosevelt skupaj z državnim tajnikom Hullom načrt, po katerem bo omogočeno Združenim državam Severne Amerike izogniti se v bodoče vsakemu vojnemu zapletljaju. Ta načrt bo predložen kongresu, njegova glavna tendenca pa je izključiti vsako možnost konflikta med Združenimi državami in vojskujočimi se državami. V ta namen se je Amerika odločila odreči se nevtralitetnih pravic in načel svobode morja, ki so v svetovni vojni igrala najvažnejšo vlogo. Po informacijah lista, je ameriška vlada sklenila, da v bodoči vojni ne bo več ščitila svojih ladij, ki bi se usodile pluti v conah, ki so vojna področja. Hull stoji namreč na stališču, da je nevtralitetna politika Združenih držav brez vsake vrednosti, dokler ne prevzamejo članice Društva narodov obveznosti, da bodo skupno nastopile proti vsakemu napadalcu.**

LONDON, 18. decembra. **Ameriška vest o Rooseveltovem načrtu, s katerim se Amerika odreka načela svobode morja, je napravila tu nenavadno velik vtis. Doslej je to načelo predstavljalo enega glavnih stebrov ameriške zunanje politike in je na njega temelju Amerika stopila tudi že dva krat v vojno, in sicer leta 1812. proti Angliji in v svetovni vojni proti Nemčiji. Po angleškem pojmovanju predstavlja ta načrt enega najvažnejših dogodkov v ameriški zunanji politiki vse od ustanovitve Združenih držav in bo imel usodne posledice za razvoj odnošajev med Anglijo in Ameriko, ker je bilo načelo svobode morja doslej največja ovira za angleško-ameriško sodelovanje v vseh odločilnih vprašanjih ameriških vprašanjih.**

Sporazuma še ni nobenega

VSA VPRAŠANJA POGAJANJ MED FRANCIJO IN ITALIJO SO ŠE VEDNO NEREŠENA.

PARIZ, 18. decembra. **Sinoči se je moglo ugotoviti, da so bile zadnje časniške vesti o baje že doseženem sporazumu med Parizom in Rimom zelo preuranjene, ako ne celo deplasirane. Zaenkrat obstoja na obeh straneh le želja, da se najde sporazum med obema latinskima narodoma. V pogajanjih se obravnavajo vsa aktualna vprašanja, dosežen pa še ni bil sporazum o prav nobenem. To je zlasti treba naglasiti, da kolonialna vprašanja niso glavna, dasi bi sporazum v tem oziru res mogel ugodno uplivati na kompleks srednje-evropskih vprašanj. Zlasti se opozarja na predavanje dr. Beneša, ki je dejal, da bo morala Italija temeljito revidirati svojo podonavsko in balkansko politiko. O tem razpravljajo tudi listi in pravi »L Oeuvre«, da bo Laval, ki je že proučil vse zadevne načrte, počakal sedaj najprej na neki napovedani Mussolinijev govor, v katerem bi moral duce naglasiti, da je teritorialna integriteta in neodvisnost Jugoslavije temeljna podlaga evropskega miru. Šele potem bo Laval potoval v Rim, da ugotovi z Mussolinijem načela garancij za avstrijsko neodvisnost. Tretja faza bi bila sklenitev sredozemskega pakta, ki bi vezal poleg Francije tudi Italijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Samo zaradi tega je Francija tudi odklonila sklenitev francosko-turškega pakta, ker noče nobenih prejudicov.**

Papeževa skrb za izvoljeno madžarsko ljudstvo

RIM, 18. decembra. Agencija »Stefani« poroča: **Papež je daroval večji znesek za o priliki zadnjih dogodkov iz Jugoslavije izgnane in pomanjkanje trpeče madžarske državljane.**

Rekonstrukcija angleške vlade

LONDON, 18. decembra. **Kakor poroča »News Chronicle«, se bo izvršila takoj po novem letu že davno napovedana, a vendar vedno odlašana rekonstrukcija angleške vlade. Macdonald bo rekonstruiral svojo vlado v glavnem zaradi tega, ker bo treba prihodnje leto izvesti nove parlamentarne volitve. Kakor vselej, kadar se govori o rekonstrukciji, se napoveduje tudi sedaj sprememba v resoru zunanje politike. Sedanji čuvar pečata lord Eden, bi po teh vesteh prevzel posle zunanjega ministra, dočim bi sir Simon prevzel ministrstvo notranjih zadev. Spremembe pa se bodo izvršile tudi v drugih resorih.**

BLAGOSLOVITEV DVORNE KAPELE.

BEOGRAD, 18. decembra. Včeraj je bila svečano blagoslovljena nova dvorna kapela na Dedinju. Odslužena je bila tudi maša za dušo blagopokojnega kralja Aleksandra. Službi božji so prisostvovali kralj Peter II., kraljica-mati Marija, princa Tomislav in Andrej, knez-namestnik Pavle, kneginja Olga, knez Nikolaj ter člani civilne in vojaške hiše.

ITALIJANI SE PEREJO.

ŽENEVA, 18. decembra. Glavni tajnik Društva narodov Avenol je poslal abesinsko noto zaradi krvavih spopadov pri Ualuali italijanski vladi in zahteval pojasnila. Italijanska vlada je odgovorila z obširno noto, v kateri zavrača vse abesinske obtožbe in sporoča, da bo v najkrajšem času poslala Društvu narodov naknadne informacije o dogodkih na meji, s katerimi bo dokazala, da so incident izzvali Abesinci in ne Italijani. Italijanski poslanik v Adis Abebi je med tem prispel v Rim, da poroča o dogodkih.

AKCIJA FRANCOSKIH BOJEVNIKOV.

PARIZ, 18. decembra. V Douaiju je bil kongres francoskih frontnih bojevnikov, katerega se je udeležilo okrog deset tisoč ljudi. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se poziva federacija bivših bojevnikov, da stopi v zvezo z nemškimi bojevniki ali pa s samim Hitlerjem. Izraža se upanje, da se bodo temu koraku pridružile tudi vse druge velike francoske organizacije bivših frontnih bojevnikov. Na koncu čestita resolucija Lavalu, da mu je v Ženevi uspelo ohraniti mir.

LADY SNOWDEN V BUDIMPEŠTI.

BUDIMPEŠTA, 18. decembra. Sem kaj je prispela lady Snowden, žena bivšega angleškega socialističnega finančnega ministra, znana agitatorica za madžarski revizionizem. Madžari so jo sprejeli zelo slovesno. Po vrnitvi v Anglijo namerava predavati o »upravičenih« zahtevah Madžarske.

UGODNA LESNA KUPČIJA.

DUNAJ, 18. decembra. Med avstrijskimi gozdarskimi podjetji in neko angleško tvrdko je bila sklenjena pogodba, po kateri bo Avstrija prihodnje leto izvozila v Perzijo po zelo ugodnih pogojih 700 vagonov, to je okoli 25 tisoč kubičnih metrov raznega tehničnega lesa, ki se bo porabilo za gradnjo neke železnice. Angleška tvrdka nabavi 20 odstotkov lesa na Švedskem, 80 odstotkov pa v ČSR, Poljski in Avstriji. (Kje je pa ostala Jugoslavija? — Op. ur.)

SINGAPOORE NEOSVOJLJIV.

SINGOPOORE, 18. decembra. Velike kombinirane vojaške vaje na področju brodovnega oporišča Singapoorea, so končane. Vaje so se končale s premaganjem napadalcev in so popolnoma opravičile mnenje vojaških strokovnjakov, da je ta »vzhodni Gibraltar« neosvojljiv. Podrobnosti o vajah se ne objavljajo, vendar pa se zatrjuje, da je letalom uspelo ponoči izslediti napadajoče brodovje in ga popolnoma uničiti v bombami. Pozneje so napadalne ladje z velikimi napori zares izkrcale 4000 vojakov, katere po so letalci spet pregnali.

Dnevne vesti

Lep uspeh mariborske policije

PO PRSTNIH ODTISIH JE POLICIJSKI DAKTILOSKOP UGOTOVIL VLOMILCE V KOVAČEVO TRGOVINO, KI JIH JE POLICIJA SPRAVILA POD KLJUČ, VSE UKRADENO BLAGO PA JE NAŠLA.

Odkar se je izpopolnil in moderniziral daktiloskopistični oddelek mariborske mestne policije, ki ga uspešno in strokovnjaško vodi policijski daktiloskop g. Grubin, je zabeležila mariborska policija že več lepih uspehov. Razvozlala je marsikatero zagonetno zadevo in tako na podlagi daktiloskopičnih ugotovitev izsledila tudi dobro in spretno organizirane vlomilce, katerih zločinski podvigi so bili naravnost strah in trepet mesta in okolice.

Ponoven tak lep uspeh pa je zabeležila te dni. Vlomilci v Kovačevo manufakturno in špecerijsko trgovino na Frankopanovi cesti, iz katere so odnesli raznega blaga v vrednosti 10.000 Din in 2600 Din denarja, so izginili v noč. Svojega zločinskega posla pa niso opravili v rokavicah, ker je daktiloskop našel na raznih predmetih, kakor smo že poročali, dobro ohranjene prstne odtise. Na podlagi teh je v svoji bogati kartoteki spoznal 22-letnega brezposelnega brivskega pomočnika Andreja Struklja, po rodu iz Trsta. Struklja je policija aretirala takoj drugi dan. Pri preiskavi ni našla pri njem prav ničesar, ker stanuje v neki lopi. pri zaslišanju pa je trdovratno tajil in ni hotel ničesar vedeti o kakem vlomu. Policiji je Strukelj znan kot zakrknjen in trdovraten grešnik, zato ni odnehala. Aretirala je takoj nato njegova dva tovariša 22-letnega brezposelnega kamnoseka Mirka Šapca in 25-letnega brezposelnega delavca Franca Pianetskega, oba doma iz okolice Gorice. Ob aretaciji so našli detektivi pri Pianetskemu par rokavic, ki jih je spoznal trgovec Kovač, da izvirajo iz njegove zaloge. Izprva je Pianetski vse tajil, končno pa se je vdal in priznal, da je skupno in dogovorno s Štrukljem ter Šapcom vlomil v Kovačevo trgovino. Natančno je opisal, kako so se splažili v trgovino, kam so najprej skrili ukradeno blago, kje ga imajo sedaj skritega in kako so si razdelili denar. Policijski organi so se takoj podali v Radvanje, kjer so našli v neki drvarnici Pianetskijev in Štrukljev plen, v Košakih pa Šapcev plen, ki ga je bil skril Šapec pri svoji ljubici.

V avtomobilu so se preteklo noč vozili policijski agenti iz Radvanja v Košake in našli ukradeno blago ter ga spravili na policijo. Ko je Štrukelj, ki je bil nekak duševni vodja uvidel, da je izdan, je celo izjavil, da s takimi tiči kot sta Šapec in Pianetski ni varno delati, ker sta premehka. Policija še danes zaslišuje vse tri in jih bo po končanem zaslišanju izročila mariborskemu sodišču.

Koncert Glasbene Matice

V ponedeljek zvečer se je mariborska Glasbena Matica oddolžila spominu blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja s koncertom, ki predstavlja po veličastnosti programa ter izvajanja nekaj edinstvenega v mariborskem glasbenem življenju. Ves spored je bil do zadnje točke prilagoden zamisli glasbeno umetniške počastitve heroične in mučeniške smrti velikega pokojnega vladarja.

Po uvodnih globoko zajetih izvajanjih predsednika Glasbene matice dr. L. Poljanca, v katerih je poveličeval osebnost rajnkega kralja, je bil na sporedu nastop društvenega mešanega pevskega zbora, ki je z usoglašenim ravnovesjem, močno dinamiko in vokalno zlitostjo zapel najprej globoko umetniško Gallusovo »Glejte kako umira pravični«, Mirkovo svojsko domovinsko skladbo »Domovini«, Mokrajnčevo »Opelo« in Grečaninov veličastni »Oče naš«, pri katerem je prof. Lida Vedralova ob solističnem nastopu znova izkazala prodornost in izoblikovanost svojega jasno zvenečega alta.

Drugi koncertni del je izpolnila Beethovnova III. simfonija »Eroica«, ena najsilovitejših stvaritev bogonadarjenega glasbenega tvorca, ki jo je posvetil heroju Napoleonu. Skladba naj bi prenešena na našo globoko bol izražala heroično življenje in smrt blagopokojnega junaške ga in viteškega kralja. Orkestralno izvajanje je nudilo primer do zadnje podrobnosti disciplinirane in z ljubeznijo ter izbrušenim umetniškim smislom delujočega orkestralnega zbora. V središču snovanja in napora pa je bil novi matičin dirigent prof. Marjan Kozina, ki se je na tem koncertu predstavil mariborski glasbeni javnosti. Na včerajšnjem koncertu so prišle do izraza vse njegove dirigentske odlike, ki mu omogočajo temeljito obvladovanje vokalnega in orkestralnega zbora.

Obenem je bil ponedeljkov koncert blesteča revija glasbene sile, s katero razpolaga matičin zbor in ki postavlja mariborsko Glasbeno Matico na vodilno mesto v mariborskem društvenem glasbenem življenju. Navzoče številno občinstvo, ki je veliko unionsko dvorano napolnilo, je dajalo izvajajočim navdušeno priznanje. Glasbeni počastitvi spomina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja so prisostvovali tudi mariborski odličniki ter predstavniki vojaških oblastev z mestnim poveljnikom generalom Hadžićem na čelu, državnih in avtonomnih oblasti z mestnim predsednikom dr. Linoldom ter sreskim načelnikom Milanom Makarjem, ter cerkvene oblasti, ki jo je zastopal stolni dekan dr. Franc Cukala.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna **»Franz Josefova« grenčica** izdatno izpraznjenje črevesja in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Diplomiral je za inženjerja v soboto 15. tm. na agronomski fakulteti zagrebške univerze g. Vilko Masten iz Maribora, član JAD Triglava.

Iz finančne službe. Upokojen je višji davčni kontrolor pri mariborski davčni upravi Matija Najžer.

Milan Košič povabljen k filmu. Režiser in igralec našega mariborskega Narodnega gledališča g. Milan Košič je prejel od filmskega podjetja Ufa v Berlinu povabilo, naj bi igral v filmu »Cigan baron«, ki ga bodo snimali deloma tudi v Dubrovniku in je povabilo seveda tudi sprejel. Filmanje se bo pričelo pri nas koncem tega meseca in bo trajalo približno dva meseca. Za ta čas je g. Košič že dobil dopust. Mimo tega je pa prejel od istega podjetja tudi povabilo za sodelovanje še pri treh drugih filmih, ki se bodo snimali v Dalmaciji, Hercegovini in Bosni. Mlademu talentiranemu igralcu k tem povabilom iskreno čestitamo!

Novo ime. Banska uprava je dovolila Ivanu Ciganu iz Beltincev spremembo njegovega rodbinskega imena iz Cigana v Cankarja.

Razstava slik in kipov, del članov domačega mariborskega Umetniškega kluba »Brazde« v veliki kazinski dvorani je vzbudila zadnje dni veliko večje zanimanje, kakor spočetka. To kaže zlasti boljši obisk, pa tudi interesentov za razstavljena dela se je že nekaj javilo. Vendar pogrešamo med obiskovalci še vedno mnogo znane osebnosti, zlasti tiste, ki bi se v prvi vrsti morale zanimati za kulturni in umetniški razvoj slovenskega Maribora.

Razprava proti komunistom. Mariborsko okrožno sodišče je razpisalo razpravo proti znanim mladim mariborskim komunistom na dan 16. januarja. Zaradi komunistične propagande se bo moralo zagovarjati 15 obtožencev v dveh skupinah. Razprava bo najbrže trajala dva dni.

Vojaški obvezniki iz mesta in okolice. Preteklo nedeljo je priseglo na tezenskem vojaškem vežbališču zvestobo novemu kralju 9.500 vojnih obveznikov iz okolice in 6.500 iz mesta Maribora. Iz Studencev jih je bilo 1767, od Sv. Marjete, Sv. Križa in iz Dupleka ter Kamnice skupno 2050, iz Hoč 663, s Pobrežja 1.480, iz Košakov 1.706, iz Frama 528, od Kungote 820, iz Jakobskega dola 486.

Vode naraščajo. Zaradi zadnjega deževja so zelo narasle reke v ljubljanski okolici. Znano ljubljansko barje je skoro vse pod vodo. Naglo naraščata tudi Sava in Ljubljanica. Naše reke in potoki pa so še mirni in ni v naših krajih nevarnosti poplav, ker so nalivi prenehali.

Pri hemoroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abcesih, sečnem pritisku, odebelelih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** vedno prijetno olajšanje, često tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih slučajih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše **»Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vsem, ki še niso storili svoje sokolske dolžnosti! Sedemnajsti december je bil dan sokolskega posta, ko si je članstvo Sokola pritrgalo od ust in darovalo prihranke plemeniti socialni akciji. Članstvo Sokola Matice, ki prispevkov ni izročilo preteklo nedeljo in ponedeljek v društveni pisarni, naj izroči te prispevke starosti Burešu, ali pa društvenemu blagajniku Kovaču v podružnici Ljubljanske kreditne banke. Prav tako naj omenjenima bratoma izroče prispevke določeni člani in članice, ki so jih pobrali po pisarnah in obratih.

»Obrazi gora«. V Mariboru je bilo tekom let že več predavanj, v katerih so naši priznani planinci povedli poslušalce v najrazličnejše gorske in planinske sklope, ter jim orisali posamezne značilnosti in privlačnosti. Predavanje pa, ki ga bo imel jutri **v sredo, 19. tm. ob 20. uri v dvorani kina »Apolo«** naš priznani alpinist **g. Bučer iz Ljubljane,** bo popolnoma različno od dosedanjih. Predavatelj bo orisal naše gore in planine na splošno, nič z ozirom na kraj. Prikazal bo gore v vsej svoji veličastnosti. Na predavanje opozarjamo vse naše ljubitelje planin. Vstopnina nizka.

Božične razglednice kupuj v Tiskovni zadrugi, Aleksandrova c. 13. Prav lepe dobiš že po 50 par. Velika izbera narodnih razglednic!

Združenje pekovskih mojstrov naznanja, da se bo v nedeljo, dne 23. in ponedeljek 24. tm. peklo za Božič za stranke v pekarnah.

V četrtek, 20. decembra ob 20. uri bo v »Mariborskem dvoru« občni zbor Mestne strelske družine. Udeležba za člane obvezna. Prijatelji strelskega sporta dobrodošli!

Lužiško-srbski večer Ljudske univerze v Studencih. V četrtek 20. dec. priredi Ljudska univerza v Studencih lužiško-srbski večer s sledečim zanimivim sporedom: 1. Srbska himna. Poje oktet prof. Bajuka. 2. prof. J. Šedivý: Pri slovanskem Benjaminu. Slike iz lužiške preteklosti in sedanjosti. Predavanje spremlja 40 izvirnih skioptičnih slik. 3. Handrij Zejler, Moja domovina. Deklamacija. 4. Lovec in ptička. (Hajnik a ptačatko). Lužiška narodna — oktet. 5. Grozna teta (Hrozna ćeta). Lužiška narodna — oktet. 6. Jakub Bart Čisinski, »Ohrani serbski rod«, — deklamacija. 7. Handrij Zejler, Pri zibelki — deklamacija. 8. Zvesta ljubica. (Swěrna luba) lužička narodna — oktet. 9. Večerna pesem. (Wječorni spěw) lužiška narodna — oktet. 10. Serbsko kolo. Serbska reja. Lužiška narodna — oktet. Začetek ob 19. uri, konec ob 20. uri in pol. Vstop odraslim prost, osnovnošolski mladini zabranjen.

Radio Ljubljana. Spored za sredo 19. t. m. Ob 12.15: operne uverture na ploščah; 12.50: poročila; 13: čas, plošče; 18: plošče po željah; 18.30: pogovor s poslušalci, se pogovarja prof. Prezelj; 18.50: plošče po željah; 19: vzgoja sokolskega naraščaja, predava dr. Makso Kovačič; 19.20: čas, jedilni list, program za četrtek; 19.30: nacionalna ura; 20: vokalni solistični koncert Julija Beteta; 20.40: čelo solo; 21.20: slovenski vokalni kvintet, poje slovenske narodne pesmi; 22: čas, poročila; 22.15 radio orkester; 23: esperanto.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 18. decembra ob 20. uri: **»Gugalnica«.** Red B. **Znižane cene.**

Sreda, 19. decembra ob 20. uri: **»Carjevič«.** Red C. **Znižane cene.**

Četrtek, 20. decembra ob 20. uri: **»Žalujoči ostali«.** Red D.

»Carjevič« prvič po znižanih cenah. Leharjevo melodijozno opereto »Carjevič« uprizore v sredo, 19. tm. prvič po **znižanih cenah.** Opereto odlikuje izredno lep pevski part, ki se je mahoma prikupil. Predstava bo za red C.

Nušićevo satirično komedijo »Žalujoči ostali« uprizore v četrtek, 20. t. m. za red D. »Žalujoči ostali« so prav posrečena satira na pogoltno žlahto.

Abonentje reda A dobe v soboto, 22. tm. izborno uspelo veseloigro O. Scheinpflugove **»Gugalnica«.**

Premiera Stolzovega »šlagerja« »Izgubljeni valček« bo na prvi božični praznik zvečer. Delo je polno muzikalno občutenih »šlagerjev«, vsebino preveva fina komika, deloma pa mehka lirika. Mariborsko občinstvo pričakuje to premiero z velikim zanimanjem, saj je »Izgubljeni valček« znan iz zvočnega traka. (»Dve srci v tričetrtinskem taktu«). Dirigent: Herzog, režija: Skrbinšek in Stupica, scenograf Stupica, plesi: Harastovič. Sodelujejo: Udovičeva, Barbičeva, Zakrajškova, Severjeva, Starčeva, Dragutinovičeva, Sancin, Skrbinšek, Stupica, Furijan, Košič, P. Kovič, Gorinšek, Medven, Nakrst, Harastovič, Grom, Verdonik, Blaž.

Na poti v svobodo. Našim čitateljem je znano, da se je z zadevo Markuzzijev, ki presedavajo zaradi umora neznanega človeka dosmrtno ječo v mariborski kaznilnici že 6 let, bavilo pred mesecem mariborsko okrožno sodišče zaradi obnove procesa, ker so nastopili novi važni momenti, ki zelo razbremenjujejo krivdo Markuzzijev. Apelacijsko sodišče je obnovo procesa dovolilo in je na podlagi tega sklepa državno tožilstvo odredilo, da se izvršitev kazni zoper vse tri obsojence Ivana in Jožefa Markuzzija ter Mihaela Zemljiča ustavi ter uvede spet obligatorni preiskovalni zapor. Vse tri obtožence so včeraj prepeljali iz mariborske kaznilnice v preiskovalni zapor jetnišnice mariborskega sodišča, kjer jih bo ponovno zaslševal preiskovalni sodnik. Za izid razprave je zlasti med pravdniki izredno veliko zanimanje, ker se bo moral sodni zbor podati na kraj zločina in bo zločin rekonstruiran v mesečni noči, kakor je bila takrat, ko je bil zločin izvršen.

Posmrtne posledice nepremišljenega strela. Pred sodniki malega kazenskega senata pod predsedstvom okrožnega sodnika Zemljiča se je danes dopoldne zagovarjal 46-letni upokojeni orožnik Gustav Novak iz Drobtincev, obtožen, da je letos v marcu v Grabah v prepiru in jezi obstrelil 26-letnega Alojzija Reka tako nevarno, da je postal Rek za vse svoje življenje nesposoben za vsako delo. Ozadje tega žalostnega dogodka, ki ga navaja obtožnica, je naravnost malenkostno. Na njivi so kopali kritičnega dne. Med obtožencem in Rekom je nastal prepir. V prepiru je segel obtoženec po samokresu in ga naperil iz daljave 50 korakov proti Reku. Krogla je obtičala Reku v glavi, kar bo imelo za njega hude posledice za vse življenje. Obtoženec Novak je priznal dejanje, zagovarjal pa se je, da ni imel namena poškodovati Reka, marveč ga samo prestrašiti. Obsojen je bil na 10 mesecev zapora.

Dve nezgodi. V Košakih se je včeraj pri delu tako hudo poškodoval na rokah 40-letni delavec Franc Obran, da je moral iskati zdravniške pomoči v bolnišnici. Tja so pripeljali iz Počehove včeraj popoldne tudi 34letnega dninarja Franca Reicha, ki si je pri padcu zlomil nogo.

Mlad mož z jermeni. Danes dopoldne se je pojavil v neki starinarni v Mlinski ulici mlad moški, ki je ponujal starinarju v nakup zaboj dobro ohranjenih gonilnih jermenov. Starinarju se je zdela zadeva sumljiva in je mladega moža takoj prijavil stražniku. Policija je spoznala v njem 30letnega Franca Germovša iz Dravograda. Jermene mu je zaplenila in obvestila o tem dravograjske orožnike, ker ni mogel mož navesti izvora jermenov.

Novi mestni proračun za leto 1935 je razgrnjen

SESTAVLJEN JE PO NAVODILIH FINANČNEGA MINISTRA IN JE ZA 4 MILIJONE 848.787 Din VEČJI OD LETOŠNJEGA.

Po uveljavljenju novega zakona o mestnih občinah in po navodilih finančnega ministra je dobil mestni proračun občine mariborske za leto 1935. po vsem novo obliko. Najvažnejše dejstvo, da je novi proračun za 4 milijone 848.787 Din večji od letošnjega in da ne predvideva povečanja občinskih davščin. Sestavljen pa je v smislu največje štednje in uravnoteženja, ki se je moralo izvesti v prvi vrsti z zmanjšanim izdatkom. Bistveno se razlikuje novi proračun od letošnjega in se deli v dva sestavna dela: v proračun mestnega zaklada in v proračun mestnih podjetij.

V marsikaterem pogledu prednjači mestna občina mariborska in tako tudi zaradi organizacije Mestnih podjetij ter je prva v naši državi, ki je združila vsa Mestna podjetja v eno samo gospodarsko, finančno, upravno in organizatorno enoto pod imenom »Mestna podjetja«. Zato je tudi proračun mestnih podjetij blagajniškega značaja in je sestavljen po enotnem principu modernega industrijskega knjigovodstva. Izdatki proračunskega osnutka Mestnih podjetij so predvideni na 30 miljonov 185.861 Din in na prav toliko tudi dohodkov. V redu izdatkov je dana razdeljenost po delu, materialu in obrtniških delih. Med dohodki pa izkazuje oddajo vode, plina in električnega toka, prodajo materiala, razne pristojbine, prevoznino avtobusnega prometa ,pogrebnine, najemnine, vstopnine, v kopališče na otoku, vzdrževanje ulic, cest in trgov itd. Nadalje je med dohodki zapopadena plinomerščina, elektroštevnina, klavnina, oglednina, dohodki trehninoskopskega pregleda, hlevnina, tehtarina itd.

Proračun mestnega zaklada pa je kompetenčnega značaja. Novi proračunski osnutek izkazuje 23 milijonov 784.379 Din dohodkov in prav toliko izdatkov. Obsega štiri poglavja, in sicer dohodke, izdatke, regulacijski sklad in ustanove. Posamezne postavke dohodkov so sledeče: splošna mestna uprava 337.200 Din, mestne davščine 16 milijonov 394.794 Din, mestni dolgovi 6 milijonov 388.000 Din, socialno skrbstvo 37.050 Din, raznoterosti pa 30.000 Din. Posebno se bo občutil izpadek 120.000 Din iz šolskega naslova, ki je letos še obstojal. Izdatki mestnega zaklada pa so razdeljeni po postavkah takole: osebni 3 milijone 891.827 Din in so za 40.108 manjši od letošnjih, splošna mestna uprava 1 milijon 307.050 Din, mestne davščine 275.500 Din, mestni dolgovi 8 milijonov 559.155 Din, ceste, ulice in trgi 4 milijone 319.900 Din, gasilstvo 14.607 Din, zdravstvo 52.500, socialno skrbstvo 2 milijona 672.155, šolstvo 18 milijonov 668.974 Din, znanost, umetnost in prosveta 377.500, obrt, trgovina in tujski promet 122.000 Din, vojaštvo 20.000 Din, raznoterosti pa 917.693 Din. Skupno znašajo torej materialni izdatki 20 milijonov 106167 Din in so za 878.869 Din večji kakor letošnji.

V zvezi z dohodki je zlasti važno vprašanje davščin v novem proračunskem letu. V glavnem ostanejo občine na istih osnovah, kakor letos. Občinska doklada je preračunana na 45 odstotkov na zemljarino, zgradarino, pridobnino in rentnino in bo vrgla mestni blagajni 3 milijone 64.794 Din, občinske takse 80.000 Din, tržnina pol milijona, sejmiščina 80.000 D, plovnina 15.000 Din, tehtarina 100.000 Din, trošarina na vino in vinski mošt 1 milijon 700.000 Din, trošarina na žganje in alkoholne pijače 800.000 Din, trošarina na pivo 200.000 Din, gostaščina je preračunana na dosedanji osnovi, 18 odstotkov od kosmatega najemninskega dohodka, in bo vrgla predvidoma blagajni 4 milijone 50.000 Din, kanalščina 1 milijon 875.000 Din, vodarina 1 milijon 250.000 Din, davščina na prenos nepremičnin 100.000 Din, vodarina okoliških občin 160.000, uvoznina 150.000 Din, davščina na vozila 1 milijon 450.000 Din, pasji davek 250.000 Din, prirastkarina 90.000 Din, veseličnі davek pa 180.000 Din.

Mimo tega spadajo v proračun mestnega zaklada tudi postavke iz regulacijskega sklada. Dohodki so predvideni na 465.000 in prav toliko izdatki. Povišek znaša napram letošnjemu skladu 415.000 Din, kar gre na račun obsežnih regulacijskih del in tlakovanja ulic.

Novi mestni proračun je razgrnjen in na vpogled občinstvu do vštevšega 21. decembra pri mestnem knjigovodstvu med uradnimi urami. Vsak član mesta, kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje v mestu davke ima pravico staviti k proračunskemu osnutku svoje pripombe. — Mestni svet mariborski pa bo o njem razpravljal prve dni meseca januarja 1935.

Ptuj

Rokovnjači v Halozah. Dne 11. t. m. okrog 5. ure zjutraj je bil izvršen predrzen rop nad trgovcem s perutnino Jožefom Šmigocem in njegovo ženo Terezijo, stanujočima v Škorbi pri Ptuju. Zakonca sta v kritičnem času vozila od Sv. Vida proti Leskovcu z enovprežnim vozom zaradi nakupa perutnine. V bližini kapelice, ki stoji ob banovinski cesti, ki pelje skozi gozd, sta nenadoma iz zasede priskočila dva maskirana moška, izmed katerih je eden vrgel Jožefa Šmigoca na tla, pokleknil nanj, mu zamašil usta in mu preiskal žepe, dočim je drugi rokovnjač potegnil prestrašeno Terezijo z voza, ji naperil na prsa samokres in zakričal »Novac ili smrt«; nato jo otipal in ji konečno iztrgal iz jopiča spravljeni denar v znesku 1280 Din. Po izvršenem ropu sta oba zločinca pobegnila v bližnji gozd. Po izjavi zakoncev sta rokovnjača govorila hrvatsko in sta velike in močne postave. Popis obraza ni mogoč, ker sta bila maskirana. Uvedena je obširna preiskava, da izsledijo razbojnike, toda dosedaj brezuspešno. Ta predrzen rop je vznemiril ondotno prebivalstvo, ki si sedaj ne upa ob nočnem času hoditi po tej cesti.

Vlomi. V noči od 10. na 11. t. m. je bilo v Halozah vlomljeno kar na treh krajih. Prvi vlom je bil izvršen v vinsko klet v Gorenjskem vrhu pri Zavrču, odkoder so odnesli večjo količino žganja in znaša škoda okrog 600 Din. Lastnica kleti je posestnica Berta Macunova iz Ptuja. Drugi vlom je bil izvršen v stanovanje v Turškem vrhu, last Štajerske hranilnice v Gradcu. Od tu so odnesli razno kuhinjsko posodo, vredno čez 500 Din. Končno so nepridigapravi s silo vdrli v stanovanje posestnika Antona Jurgeca v Turskem vrhu. Odnesli so razno obleko in posteljnino, vredno čez 2000 Din. Orožniki so izvršili preiskavo in aretirali nekoga, ki je na sumu, da je bil pri vlomih udeležen. Izročili so ga sodišču.

Žrtev požara. V ptujski bolnišnici je umrl v groznih mukah 70-letni posestnik Marko Horvat iz Trbegovcev. Imenovani je, kakor smo poročali, pri gašenju, odnosno reševanju živine ob priliki velikega požara na svojem domu dobil tako nevarne opekline, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Vkljub skrbni zdravniški negi mu niso mogli rešiti življenja.

Dva primera objestnosti. Ob času, ko je na ptujskih ulicah največ ljudi, se je pojavil v sredo 13. t. m. dopoldne v najprometnejši izmed njih nenavaden kolesar; nenavaden v toliko, ker mu je na ramenih čepel še en »kolesar«, ki je na ramenih svojega tovariša krilil z rokami in uganjal razne burke v zabavo številnemu občinstvu, ki se je na mah zbralo in občudovalo nenavadno sliko; zlasti mladina je imela svoje veselje z njima. Odrasli ljudje so seveda opravičeno obsojali neokusno in nevarno početje kolesarjev. Komediji je naredil konec policijski stražnik, ki je oba akrobata povabil na policijsko stražnico, kjer so ugotovili, da sta junaka mesarska pomočnika iz Ptuja. Akrobata so ovadili oblasti, kjer ju čaka plačilo.

Izpred sodišča. V četrtek 13. t. m. so se trije mladoletni kmečki fantje zagovarjali pred tukajšnjim sodiščem zaradi prestopka zoper varnost in življenje. Pri Leskovcu so čez glavno cesto, ki pelje iz Ptuja, čez Trakovščan v sosednjo Hrvatsko, položili deblo 6 m dolgo in 30 cm v premeru; to so storili okrog polnoči. K sreči ta čas ni vozil noben avto ali motociklist po omenjeni cesti, sicer bi se gotovo zgodila velika nesreča. Šele okrog 3. ure zjutraj je privozil voznik s konji do dotičnega mesta in še ta bi se skoraj zvrnil. Voznik je takoj obvestil orožnike, ki so dali deblo odstraniti, nato pa so poiskali storilce. Dolgo časa je trajalo, preden so jih imeli. Pred sodiščem sta dva dobila po en mesec zapora, eden pa je bil obsojen na 6 tednov.

Sejem za prašiče v sredo 12. t. m. je bil zelo slabo založen in tudi kupčija je bila minimalna. Zaradi padca cen svinjam se ljudstvo skoraj ne upa na sejem. Prignali so 51 prascev in 80 svinj, skupaj 139 glav. Od teh so prodali komaj 30 glav. Povprečne cene za kg žive teže so bile sledeče: pršutarji 4.50—5 Din, debele 5—5.75 Din, mrtve teže 9 Din, prasci stari od 8 do 12 tednov so se prodajali po kakovosti, in sicer od 60 do 150 Din eden.

Jugoslovanska zabavna glasba na Dunaju. Dne 20. t. m. od 19.50 do 21.30 bo prinašal radio na Dunaju koncert jugoslovanske zabavne glasbe, med katerim je tudi skladba kapelnika ptujske mestne godbe g. Filipa Bernarda.

Zrcalo našega gospodarstva. Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 21. do 30. novembra naslednjo statistiko: (Številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo v lanskem letu.) Otvorjeni konkurzi: v dravski in vardarski banovini 1 (—), savski 1 (3), vrbaski, zetski in donavski — (—), primorski 1 (1), drinski 2 (1), moravski — (1), v Beogradu, Zemunu in Pančevu — (4). — Razglašene prisilne poravnave izven konkurza: v dravski banovini 1 (1) savski 2 (—), vrbaski, zetski, moravski ter Beogradu, Zemunu in Pančevu — (—), primorski 1 (—), drinski — (1), donavski 1 (2). — Končana konkurzna postopanja: v dravski banovini 6 (3), savski — (2), vrbaski in zetski ter Beogradu, Zemunu in Pančevu — (—), primorski 3 (—), drinski 2 (—), donavski 1 (4), moravski 1 (2), vardarski 1 (4). — Potrjene prisilne poravnave: v dravski banovini 2 (1), savski 1 (1), primorski in Beogradu, Zemunu ter Pančevu 3 (—), vse ostale banovine — (—).

H. Berr:

Podobnost

Slikar Alfred Koler je prejel od bogate Amalije Neurathove poziv, naj jo obišče, ker bi se dala rada portretirati. Tako se je Alfredu Kolerju nasmehnila sreča.

Amalija Neurathova je bila izmed najsrečnejših dam v mestu. Družba jo je imela za nekako svojo kraljico. Njen mož Franc Neurath je bil pred vojno mesar, med vojno dobavitelj za vojsko, po vojni pa je postal vpliven upravni svetnik mnogih industrijskih podjetij. Bil je skratka odlična osebnost. Neke konservativne skupine so celo že razmišljale o tem, ali ga ne bi kandidirali za župana. Pa je ponudbo odklonil, čeprav so splošno sodili, da pri volitvah ne bi bil poražen.

Gospod Neurath se drugače ni posebno udejstvoval v javnem življenju. Najrajše je molčal — hudobni jeziki so trdili, da zgolj iz opreznosti, ker noče razgaliti svoje popolne nevednosti. Zato pa je gospa Neurathova rajše posegala v javno življenje. Laskalo ji je, če so o njej govorili, zlasti pa, če so mnogo govorili. In govorili niso malo. V obraz so se ji lizali, za hrbtom pa praskali. Vendar se je bila povzpela tako visoko, da je sčasoma postala nekakšna odločujoča sila v modnih vprašanjih.

Alfred Koler je bil na čuden način obrnil nase pozornost gospe Neurathove. V domačem tedniku je bilo objavljeno več njegovih karikatur poleg ženskega portreta. To je bila Anitta Brunnerjeva, stara komaj 18 let. Gospa Amalija Neurathova je bila posetila gospo Kunigundo Bakerjevo in je videla na mizi razgrnjen časopis. Oči so se ji takoj prilepile na Anitto Brunnerjevo. Rekla je prijateljici Bakarjevi: »Draga moja, ali mi ni zelo podobna?« Pritrdilni odgovor gospe Kunigunde je zadoščal, da se je pojavil Alfred Koler nekega dne v salonu gospe Neurathove. Koler je na prvi pogled spoznal položaj in niti pol ure ni trajalo, pa je gospa Neurathova naročila pri njem portret. Naslednje dni ga je petkrat obiskala v njegovem ateljeju.

Ko je bila slika gotova, jo je Amalija velela prinesti domov, ker je pričakovala povabljene prijateljice. Res so prišle vse brez izjeme. Arnida Voglova je dejala: »Ne morem tajiti, slika je krasna, barve na njej so nepopisne. Samo čudno se sliši, da portret ni posebno podoben naši Amaliji«.

Te besede so bile odločilne za vse povabljenke, ki so kmalu prišle do podobnega zaključka. Edina Kunigunda Bakerjeva se je zavzela za umetnika in ga branila jezikovnih napadov, a ne iz kakega prepričanja, marveč zato, ker je smatrala to za svojo dolžnost. Vse dotlej se je namreč v družbi hvalila, da je bila ona tista, ki je odkrila velikega umetnika.

Še tisti večer je poslala Amalija Neurathova sliko nazaj v atelje Alfreda Kolerja, ki je iz sprejemnega pisma izvedel, da slika ni dovelj podobna gospe Neurathovi, ki ga je obenem vabila, naj sliko primerno popravi, drugače je ne more sprejeti.

Slikar je bil v neprijetnem položaju. Bil je že prepričan, da je napočil zanj zlati čas gmotne brezskrbnosti in udobnosti, zdaj mu pa pošlje portretiranka sliko nazaj! Dolgo je stal tisti večer pred sliko in ni vedel, kaj naj stori. Portret je bil po njegovem mnenju dober, podobnost pa seveda ni bila takšna, kakor bi bilo treba. Vedel je, da bo lepota problem te slike, zato jo je tu pa tam nalašč bolj poudaril kakor bi bila zaslužila naravna prikazen portretiranke.

Minili so štirje dnevi. V četrtek je prejel umetnik sledeče parfumirano pismo gospe Neurathove: »Upam, da ste v tem času že popolnoma popravili mojo sliko. Za danes popoldne sem povabila prijateljice na čaj in vas prosim, da pridete in mi prinesete sliko. Upam, da to pot ne bo več vzroka za spotiko.«

Alfred Koler je bil v zadregi. Kaj naj stori? Zmeden je begal po sobi sem in tja, končno pa je sklenil, da odnese sliko na dom gospe Neurathove takšno, kakršna je bila.

Stopil je v salon gospe Amalije nalašč ob uri, ko je bila družba njenih prijateljic že polnoštevilno zbrana. Sliko sta iz njegovih rok sprejela dva livrirana lakaja, ki sta jo postavila na določeno mesto. Alfred Koler je bil zlikan od glave do pet. Z veliko samozavestnostjo na licu je stopil kraj umotvora. Dame so se približevale in odmikale, opazovale so portret skozi zlato obrobljene lornjone in spet je prišla prva do besede Armida Voglova, ki je dejala: »Divno, božansko. Ah, ta podobnost, te barve!«

Obrnivša se k umetniku, je pristavila: »Gospod slikar, vi ste v resnici prekosili samega sebe in vse, kar sem doslej videla v vaši stroki. Čestitam vam iz srca! Čestitam pa tudi tebi, draga Kunigunda, ki si odkrila genialnega umetnika, še bolj pa tebi, ljuba Amalija, ki si na tej sliki tako podobna sebi, da te bolj verno ne more odsevati nobeno zrcalo.«

Koler je stal kakor ukopan. Ošinil je s pogledom Kunigundo, ki ga je bila »odkrila« — dotlej jo namreč še ni bil videl, in potem... je za trenutek počakal in vzdihnil... Zgodilo se je namreč nekaj dotlej nedoživljenega v njegovem življenju — dame so ga obstopale ter mu po vrsti čestitale ter hvalile njegovo genialnost, umetniško podobnost in nedosegljivo dovršenost.

In potem? Da, kaj potem? Oprostite — nič. Alfred Koler je danes mož na svojih nogah, dosegel je kariero. V mestu, kjer živi gospa Amalija Neurathova, je ni boljše hiše, ki se ne bi štela med odlične in kjer ne bi visel vsaj en portret izpod Kolerjevega čopiča. Slikar sam pa je imovit človek, se vozi v avtomobilu in ima na umetniških prireditvah glavno besedo.

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Ni dvoma, Hilary je ljubila umetnika, to ji je potrdil marsikateri pogled ali vzdih prijateljice, ki ji je bil tedaj nerazumljiv. Vedno misleče na svojo ljubezen je mogoče Jenny večkrat ranila to plemenito srce, kateremu se mora zahvaliti za zavetje in sočutje, brez katerega bi pač težko prišla do sreče in ugleda. Majhna in revna se je čutila, ko se je primerjala z nesebično, velikodušno Hilary. Primerjala je nedostojno dobičkaželjnost lastnega srca, ki ji je prav sedaj ovirala odločitev z nesebičnim samo zatajevanjem plemenite prijateljice.

»Hilary bi ne premišljala ves teden,« je zaklicala, obžalujoč svojo slabost.

»Ona bi takoj spoznala svojo pravo pot in jo odločno nastopila. Ona ga ljubi bolj kakor jaz in bolj bi ga bila vredna.«

Ni si mogla prikriti, da bi Degraw ljubil Hilary, ako bi ne bil omamljen od njene lepote. Ali sme sprejeti to žrtev? Ako bo mogla biti srečna, če prijateljica trpi grenko samozatajevanje, ki ga občuti zdaj ona sama v svojem srcu kot lastno bol? Koliko velike so bile njene napake, toliko nesebičnosti si je vendar prilastila, da je sedaj bolj mislila na bolest prijateljice, kakor nase.

Za njo bi bila ta žrtev manj težavna — imela bi bogastvo in še sto drugih zabav, ki ji jih nudi svet, medtem ko je Hilary vse to že preživela in jo je čakala samo še sreča, katere jo je hotela oropati. Za Hilary je bila bodočnost prazna in pusta brez ljubljenega moža — nanjo pa je še čakalo polno razkošja, čeprav ne tako osrečujočega, kakor je njegova ljubezen. Ali naj začne znova brezkončni boj? Ne, kajti že v naslednjem trenutku je Jenny Rogersova odložila sukneno obleko, ki jo je njen oboževalec tako iskreno želel videti in se oblekla v dragocen baržun.

XXXIV.

Hiša gospodične Aspinwallove je kazala praznično lice. Dragocene cvetice in cvetoče grmičevje je spremenilo dvorane v bajni vrt. Tudi vhodne stopnice do gornje dvorane so bile okrašene z zelenjem.

V neki sobi prvega nadstropja, sredi množice bogato oblečenih dam, stoji Jenny Rogersova neodločna, s povešeno glavo. Lepša je bila kakor vse ostale v svojih krasnih oblačilih, a ni se mogla ojunačiti, da bi sledila množici v zabavne prostore. Šele ko je postala stiska prevelika, je sledila brez volje množici.

V spodnji dvorani se je ustavila. Skupina gospodov je bila v njeni bližini in boječe se jim je umeknila, kar sicer ni bila njena navada. S trudom se ji je posrečilo umakniti se v pregradek, kjer so stala okrepčila na majhni mizici: hladilna pijača naj bi jo okrepila. Ko je hotela zapustiti ta prostorček, je zaslišala besede:

»Da, to je Degraw. Več let ga ne bomo videli. Danes ob osmih se vkrca na »Etrurijo«. Kakor se sliši, se hoče preseliti z ateljejem v Rim.«

Opotekla se je. Torej pričakuje, da bo med njima konec in je že pripravljen na njen »ne«. Ne zaupa ji toliko moči, da se odpove njemu na ljubo bogastvu in misli, da bi prišla že prej, če bi ga ljubila. Žgoča rdečica jo je oblila in pogled na baržunasto obleko jo je napolnil s studom. Hilary je bila pozabljena, mislila je le edino nanj, da odide in da ga ne vidi nikoli več. Ves svet ji je postal pust in prazen.

In vendar še ni vse upanje izgubljeno. Hilary ima vendar obleko, ki je podobna njeni sukneni. To je hotela obleči in zagrabiti srečo, preden se ji popolnoma umakne. Hitro je zagrabila kozarec limonade, ga zlila po krasni obleki in hitela v dobro posneti zadregi v sobo, kjer ima Hilary omaro za obleke. Tukaj si je izbrala obleko, ki se ji je zdela za ta primer najbolj primerna — prijateljica ji gotovo odpusti — in je hitela spet po stopnicah navzdol. Tukaj je naenkrat čutila, da se je nekdo dotaknil njene rame in sredi množice ji je nekdo izročil zložen listek. Pogledala je in se ustrašila, ko je prečitala tajinstvene besede. Osupla je strmela predse — kaj naj to pomeni, odkod pride, kdo je prinesel pismo? Hitela je spet po stopnicah navzgor, povpraševala je in iskala sla. Kar zapazi mlado Francozinjo, ki je bila danes pri njej.

»Ali ste vi prinesli listek?« jo je vprašala razburjena.

»Da, gospodična, morala bi vam ga že prej izročiti, toda pozabila sem na ukaz gospodarice, in ko sem se spomnila, nisem se hotela vrniti, ne da bi list oddala, zato sem vas poiskala tukaj. Oprostite mojo malomarnost.«

Jenny Rogersova ji je obrnila hrbet. »Portugizinja,« je šepetala bledih ustnic. Nato se je vrnila v oblačilnico in si ogrnila dolg svilnat plašč, ki je popolnoma pokril obleko. Srce ji je utripalo, ko je tako zavita zopet korakala po stopnicah navzdol. Ali jo ljubeče oko zagleda in pregleda njeno tajnost? Ali razume njeno obotavljanje in ga opraviči? Ni imela poguma, da ga poišče med množico: brez volje se je pomikala naprej. Ali je bil to njegov glas, ki ga je zaslišala? Mogoče jo je videl, kako obleko je nosila? Razburjenost ji je naraščala, toda ni se ozrla, hotela je priti do Hilary, da jo pozdravi, dokler še čuti dovelj moči.

(Se bo nadaljevalo.)

Sokolstvo

Delo Sokolskega društva v Slovenski Bistrici

Naše Sokolsko društvo je vstopilo v jesensko sezono bolj mlačno. Občutilo je veliko pomanjkanje vaditeljev. Ta nedostatek se popravlja in danes je v telovadnici zopet vse živo. V vzgojnem, kulturnem pogledu vrši društvo svojo dolžnost. Komemoracijska proslava našega društva se je spontano razvila ob ogromni udeležbi članstva in drugega nacionalnega občinstva v sožalno manifestacijo celokupne slovenjebistriške javnosti.

Kot duhovno pripravo na zaprisego članstva 1. dec. je društvo priredilo dvoje predavanj. O zgodovini Sokolstva je predaval br. M. Rismal, o sokolski ideji br. dr. Dobrošek. Obe predavanji sta bili odlično obiskani in sta želi priznanje poslušalcev. Proslava 1. decembra se je vršila točno po navodilih zveze s sodelovanjem društvenega orkestra. Vse točke programa so bile izvedene v soglasju s pobožno duševno nastrojenostjo članstva in ostalega občinstva, ki je napolnilo dvorano Okrajne hranilnice. Ob prisegi si lahko videl, kako so s težavo prikrivane solze blestele in poigraje so izdajale notranje doživljanje prisege. Da, čuvali bomo Jugoslavijo! Proslava je bila v svoji skromnosti veličastna in je globoko zaorala v naše duše.

S. Černigojeva vodi z veseljem lutkovno gledališče. Naša deca ji je zelo hvaležna. Že štirikrat se ji je napolnilo gledališče. Razumljivo je, da je obiskal sv. Miklavž tudi našo sokolsko deco in jo razveselil z darili, četudi skromnimi. Kaj hočemo, tudi sv. Miklavž čuti krizo.

Sport

Zaradi ogromnega števila tekmovalcev za našo VIII. nagradno tekmovanje naše uredništvo ni moglo pregledati vseh poslanih kuponov. Izid VIII. nagradnega tekmovanja bomo zato objavili šele v jutrišnji številki.

Po Parizu Atene. Jugoslovanska nogometna reprezentanca potuje takoj v četrtek iz Beograda v Atene, kjer se bo borila na božičnem turnirju za naslov balkanskega prvaka. Na osnovi pariškega rezultata in tamkajšnje igre je JNS brzojavno pozval kot pojačenje za Atene vratarja »Gradjanskega« Bratulića in krilca »Hajduka« Marušiča.

Teniška tabela 1934. Najuglednejši član uprave »Jugoslovanske teniške zveze« je sestavil po jakostih jugoslovanskih teniških igralcev v letu 1934 naslednjo tabelo: gospodje: 1. Franjo Punčec, 2. Josip Palada, 3. Franjo Kukuljević, 4. Franjo Schäffer, 5. Milorad Konjović, 6. Dragutin Mitić, 7. Krešo Friedrich, 8. Tomica Kukuljević, 9. Ferdo Fröbe in 10. Dragutin Friedrich. Dame: 1. Vlasta Gostiševa, 2. Hela Kovačeva, 3. Lena Matheisova, 4. Sandl Uzelačeva, 5. Jelka Budisavljevićeva.

Noblov laureat

Poročali smo o svečani razdelitvi letošnjih Noblovih nagrad. Med veljaki, ki so prisostovali svečanosti, je bil tudi italijanski dramatik in laureat Noblove nagrade Luigi Pirandello. V pogovoru z dopisnikom »United Press« je dejal, da se poleg literature najraje peča s slikarstvom. Zdaj, ko je dobil Noblovo nagrado, bo lahko posvečal slikarstvu še več časa. Na svečanem obedu v italijanski restavraciji je izrazil svoje naziranje o umetnosti in modernem gledališču. O gledališču je dejal, da so igralci dobri, kamen spodtike so pa gledališki ravnatelji. Ti mislijo, samo na denar in popuščajo občinstvu v škodo umetniške vrednosti gledaliških del, samo da pride v blagajno čim več denarja. Ko je govoril o ameriških zvočnih filmih, se mu je poznalo na obrazu globoko zaničevanje. Če bi imeli velika gledališča, kjer bi bilo prostora za 10 do 15.000 ljudi, in če bi bile cene nizke, bi po Pirandellovem mnenju ljudje sploh ne hodili v kino. (To mnenje je seveda zmotno, kajti kino je nam prinesel čas, kakor vse drugo, in nobeno gledališče ga ne more izpodriniti.) Končno je govoril Pirandello tudi o vprašanju resničnosti in iluzije. Obstoja samo tista resničnost, ki jo nam ustvarijo drugi ljudje, kajti naša resničnost traja samo tako dolgo, dokler nas nekdo z večjo tvorno silo ne prepriča, da je njegovo dojemanje resničnosti globlje.

Če je dekle strastna kadilka,

Več let je hodil uradnik Albert Zipper v Budimpešti z Luiso Korvinovo, pred 10 leti sta se zaročila in prisegal ji je, da jo popelje pred oltar. Naenkrat si je pa premislil, čeprav sta ga Luisa in njena mati vsa leta podpirali in čeprav je bil pri njima skoraj vedno na hrani. Kar na tihem jo je hotel zapustiti in mislil je, da bo s tem stvar opravljena. Fant pa ni poznal Luise in njene matere. Zapuščena nevesta je takoj vložila tožbo in zahtevala sto tisoč odškodnine za moralno, pa tudi za gmotno škodo. Sodniku je zatrjevala, da je bil Albert pri nji najmanj 50krat na večerji in na obedu. Kar solze so ji zalile oči, tako ji je bilo hudo pri srcu, da mu je dajala jesti in da ji je tako grdo poplačal dobroto. Končno je prišel do besede tudi obtoženec in povedal, da je zato zapustil svojo zaročenko, ker je njena mati strastna kadilka. Vedno je pri sluškovala njegovim pogovorom z zaročenko in zatrjevala je, da se po poroki ne bo ločila od svoje hčere. In tako se je uradnik bal, da bi porabila tašča najmanj polovico njegove skromne plače.

Ljubeznivi mož.

Čuden konec ženitovanjskega potovanja in medenih tednov je prišel na dan po nesreči, ki se je pa srečno iztekla. Mesec dni je tega, ko so našli na železniški progi blizu Londona mlada zakonca na povratku z ženitovanjskega potovanja. Sama sta pripovedovala in tudi vse je kazalo, da sta padla iz vlaka. Njune poškodbe niso bile težke in žena je tri dni po nesreči celo povila zdravega fantka. Naenkrat so pa oblasti zvedele, da nesreča ni bila tako nedolžna, kakor se je prvi hip zdela. Moža, Harryja Ive po imenu, so zaslišali, pa se mu je začel jezik tako zapletati, da je končno odkrito priznal, da je vrgel ženo iz vlaka. Pri tem je pa izgubil ravnotežje, da je še sam padel za njo. Mož je pravil, da je bil prisiljen poročiti se, ker bi bil sicer krst prej nego poroka. Žena je hotela vse utajiti, ko so ji pa povedali, da je mož svoj greh odkrito priznal, mu je prigovarjala, naj svoje izpovedbe prekliče. — Mož bo seveda kaznovan.

Mali oglasi

Razno

ZA BOŽIČ
lahko pustite predelati vaš zlat nakit najceneje. Izvršujem tudi popravila hitro in ceneno. Priporoča se cenjenim strankam najtopleje August JAHN, zlatar in juvelir, Stolna ul. 2. 5133

Posest

MALO POSESTVO,
lepo, blizu Maribora prodam. Potreben kapital Din 25.000. Vprašati dopoldne Jože-Vošnjakova ul. 21/II Maribor. 5208

Prodam

NOVA GLADKA SPALNICA,
moderno pobarvana, nova kuhinja, emajlirana, zelo poceni na prodaj. Miklošičeva ul. 6, mizarstvo. 5209

Sobo odda

SOBO.
lepo opremljeno, z vso oskrbo oddam dvema gospodoma ali gospodičnama po zelo nizki ceni. Koroška 99. 5206

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE
išče mala solidna družina proti točnemu plačilu. Dopise pod »Točno« na upravo »Večernika«. 5205

Lepo, čisto
OPREMLJENO SOBO
oddam v Maistrovi ul. 18/I, desno. 5212

Službo išče

BREZPOSELNI KOLARSKI POMOČNIK
se priporoča cenjenim mojstrom ali občinstvu za sprejem v to stroko spadajoča, ali za druga domača ali drvarniška dela. Naslov v upravi »Večernika«. 5210

Saten, svila, pike-svila, Creppe de chine, Creppe de georgette
vse po . . . . . Din 28·-
dokler traja zaloga 4007
v Trpinovem bazarju

Moško perilo
pod božično drevesce!
Modne srajce, športne srajce, pižame, nogavice, samoveznice, žepni robci
v največji izberi pri
Tekstilani BÜDEFELDT

Kaj naj podarim letos za Božič?
Svetujemo Vam:
Belo perilo
za Vas in Vaš dom, ki bo služilo vsakemu najhvaležnejše.
Flaneli
praktični in topli za perilo in domače obleke.
Volneno blago
za obleke in plašče je najprimernejše božično darilo.
Svila
za ljubke večerne obleke je v veliko veselje vsaki dami.
Izbera velika, cene nizke!
Tekstilana Büdefeldt

Spomnite se CMD

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.